

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ ΕΔΩΣΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Κριτήριο 26636

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1)

1. ΣΩΣΤΟ
2. ΛΑΘΟΣ (“όπως και κάθε άλλη συμπεριφορά, έτσι και η επικοινωνία μαθαίνεται”)
3. ΛΑΘΟΣ (“Ακόμη και η απραξία ή η σιωπή έχουν αξία μηνύματος”)
4. ΣΩΣΤΟ
5. ΛΑΘΟΣ (“Η διαδικασία αυτή είναι συνεχής και προσωπική για τον καθένα.”)

A2. α) ανίκανος, απουσία

β) Κάποιοι άνθρωποι ανίκανοι να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα θεωρούν πως μέσω της απουσίας “ξεγλιστρούν” και από τις ευθύνες.

β)

Έτσι: Συμπέρασμα

όμως: Αντίθεση

Δηλαδή: Επεξήγηση

Ωστόσο: Αντίθεση

A3. (Μονάδες 25)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Θετικά αξιολογούνται:

- Ένας πετυχημένος, περιεκτικός και ελκυστικός τίτλος.
- Η κατάλληλη τεκμηρίωση.
- Η αναφορική λειτουργία της γλώσσας, το σοβαρό ύφος λόγου.
- Η απουσία τίτλου ή ένας μακροσκελής ή ασαφής τίτλος.
- Ένας γενικόλογος πρόλογος.

Αρνητικά αξιολογούνται:

Η πληθώρα παραδειγμάτων και η έλλειψη τεκμηρίωσης

- Το προσωπικό, εξομολογητικό ύφος λόγου.

Έξυπνα και Εύκολα!

Ο διάλογος, όταν πραγματοποιείται υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις, ενισχύει το σεβασμό προς τους άλλους ανθρώπους. Βασική προϋπόθεση ενός υγιούς διαλόγου είναι η επίτευξη της ενεργητικής ακρόασης, δηλαδή η κατανόηση του νοήματος των λεγομένων αλλά και των μη- λεκτικών μηνυμάτων από τον εκάστοτε ακροατή. Όταν δεν είμαστε ανοιχτοί προς τον συνομιλητή μας, δείχνοντας διάθεση μόνο να μιλήσουμε αλλά όχι να ακούσουμε, ο διάλογος μετατρέπεται σε δύο παράλληλους μονολόγους. Ταυτόχρονα, η τεκμηρίωση των λεγομένων με ορθά επιχειρήματα και σωστή χρήση της γλώσσας οδηγούν με ακρίβεια στην επίτευξη ενός γόνιμου και δημιουργικού διαλόγου. Και εδώ τίθεται η παρατήρηση, “μα δεν έχουν όλοι ταλέντο στην επικοινωνία”. Κι όμως, μπορούν όλοι να καλλιεργήσουν ένα τέτοιο ταλέντο μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία που προσφέρει το σχολείο. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του μαθήματος, ο εκπαιδευτικός μπορεί να ενθαρρύνει τους μαθητές να εκφράζουν τις απόψεις τους ακόμη και αν χρειαστεί να ξεφύγουν για λίγο από τα στενά πλαίσια της διδακτικής ύλης. Ακόμη πιο δημιουργικό θα ήταν να διοργανώνονται Όμιλοι Επιχειρηματολογίας στα σχολεία, όπου οι μαθητές σε ομάδες Λόγου και Αντιλόγου θα εκθέτουν τεκμηριωμένα τις θέσεις τους. Έτσι θα μπορούσε να δοθεί η απαραίτητη προσοχή και στην ενεργητική ακρόαση. Τα πενταμελή και δεκαπενταμελή συμβούλια των μαθητών τους δίνουν επίσης τη δυνατότητα να ασκηθούν στην τέχνη του διαλόγου, καθώς μαθαίνουν πώς να διαχειρίζονται διαφωνίες και να επιλύουν προβλήματα σε συνεργασία με τους καθηγητές. Μπορούμε λοιπόν αβίαστα να συμπεράνουμε ότι μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας οι νέοι, μπορούν να πάρουν τα κατάλληλα εφόδια που θα τους βοηθήσουν να επικοινωνούν ορθά και με σεβασμό.

B.1.

Το θέμα του ποιήματος «Δίχως Γλώσσα» είναι η έλλειψη επικοινωνίας που παρατηρείται στον σύγχρονο άνθρωπο. Ο τίτλος που χρησιμοποιεί ο ποιητής είναι δηλωτικός του περιεχομένου αφού σχετίζεται με το θέμα του. Όπως, χαρακτηριστικά αναφέρει, ο κόσμος παρόλο που μιλάει την ίδια γλώσσα, δεν επικοινωνεί ουσιαστικά. Ο ποιητής, μέσα από τις εικόνες που χρησιμοποιεί (“σε δρόμους που δεν ξέρω πού με πάνε”), προσπαθεί να καταδείξει το γεγονός ότι οι άνθρωποι χαμένοι προβλήματα τους, υιοθετούν τον διάλογο μόνο για τα απολύτως απαραίτητα και όχι για να βρουν συμπάρασταση ή να ανταλλάξουν σκέψεις και

Έξυπνα και Εύκολα!

συναισθήματα. Το αποτέλεσμα είναι να αποξενώνονται ολοένα και περισσότερο καθώς περνούν τα χρόνια και συνηθίζουν σε αυτή την κατάσταση να συνεχίζουν την καθημερινότητά τους (“συνήθισα σιγά σιγά να μην καταλαβαίνω”). Τέλος, το ποιητικό υποκείμενο επικαλείται έναν σημαντικό συγγραφέα όπως ο Κανέτι, για να δώσει ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα στον προβληματισμό του, τονίζοντας ότι για εκείνον το μεγάλο του όνειρο ήταν ένας άνθρωπος «που δεν θα μιλούσε καμία από τις γλώσσες του κόσμου».

B.2.

Το πρόσωπο που χρησιμοποιεί το ποιητικό υποκείμενο είναι το α' ενικό. Με τη χρήση του, το ποίημα παίρνει τη μορφή μιας προσωπικής μαρτυρίας και οι σκέψεις του ποιητικού υποκειμένου προβάλλονται εντονότερα και εναργέστερα στον αναγνώστη. Έτσι, το μήνυμα που θέλει να μεταδώσει (η έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας στις μέρες μας) γίνεται άμεσα αντιληπτό από τον δέκτη ο οποίος συμπάσχει με το δράμα του αφηγητή.

B3. (Μονάδες 25)

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης

Το ποιητικό υποκείμενο βρίσκεται σε μία κατάσταση σύγχυσης (“Περπατώ ανάμεσα σε ανθρώπους που περπατούν μιλώντας γλώσσες που δεν καταλαβαίνω σε δρόμους που δεν ξέρω πού με πάνε”), εφόσον δεν κατανοεί όσα ακούει γύρω του. Δίνει την εντύπωση στον αναγνώστη πως έχει χαθεί. Την αγωνία του ποιητικού υποκειμένου επιτείνει η αδυναμία επικοινωνίας και διαλόγου με τους άλλους ανθρώπους (“Μια γυναίκα πλησιάζει και με ρωτάει κάτι που δεν καταλαβαίνω, με ξαναρωτά, και πάλι δεν την καταλαβαίνω”). Αυτά τα συναισθήματα άγχους, άγνοιας, αγωνίας και σύγχυσης επηρεάζουν και τον αναγνώστη. Ωστόσο, ο τελευταίος στίχος (“Θυμάμαι ότι ο Κανέτι ονειρευόταν έναν άνθρωπο που δεν μιλούσε καμία από τις γλώσσες του κόσμου”) υπονοεί πως η επικοινωνία των ανθρώπων στηρίζεται στο συναίσθημα και όχι στις γλώσσες που καθένας ομιλεί. Η ανθρώπινη ουσία πρέπει να στηρίζεται σε πανανθρώπινες αξίες και όχι σε τυπικά γλωσσικά στοιχεία.

ή

Έξυπνα και Εύκολα!

2. Θέμα δημιουργικής γραφής

Παρασκευή 17 Μαρτίου 2023

Αγαπημένο Ημερολόγιο,

Επανέρχομαι μετά από αρκετές μέρες που είχα να γράψω, καθώς προσπαθούσα να επικοινωνήσω. Αλλά με λύπη διαπίστωνα ότι το να επικοινωνείς δεν είναι εύκολο τελικά, οπότε αποφάσισα να εκφραστώ και πάλι γράφοντας. Από την καθημερινή συναναστροφή μου με συνομήλικους και όχι μόνο, διαπιστώνω πως μπορείς να μιλάς, μπορείς να συζητάς, αλλά δεν κατορθώνεις πάντα να επικοινωνείς ουσιαστικά. Το συναίσθημα λοιπόν που δεν εκφράζεται αλλά καταπνίγεται κάτω από αδιάφορες κουβέντες γίνεται θλίψη. Η θλίψη σε οδηγεί στο να κλείνεις ακόμη περισσότερο στον εαυτό σου. Γι αυτό εγώ έχω βρει καταφύγιο στο γράψιμο. Και δεν εννοώ μόνο το γράψιμο αυτού εδώ του ημερολογίου, αλλά και διαφόρων μικρών ιστοριών που λειτουργούν ως υποκατάστατο στην έλλειψη αληθινής επικοινωνίας.

Αγαπημένο ημερολόγιο θα επανέλθω αύριο πάλι για να σου εκμυστηρευτώ μία ακόμα σκέψη μου.

{Η απάντηση θεωρείται αποδεκτή, αρκεί να είναι ολοκληρωμένη νοηματικά και εκφραστικά. Η εκφώνηση επιτρέπει την καταγραφή προσωπικών ιδεών, αρκεί να είναι ολοκληρωμένες ως προς τη διατύπωση και τα νοήματα. Οι μαθητές/-τριες μπορούν, ανακαλώντας προσωπικά βιώματα, να αναφερθούν σε τρόπους επικοινωνίας που χρησιμοποιούν οι ίδιοι/ες. Πιθανή είναι η αναφορά σε εξωγλωσσικά στοιχεία ή άλλους κώδικες επικοινωνίας, στους οποίους καταφεύγουν για να επικοινωνήσουν, όπως είναι οι διάφορες μορφές Τέχνης

Έξυπνα και Εύκολα!

